

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH) artykuł 31, załącznik II ze zmianami.

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1 Identyfikator produktu

Nazwa produktu: FERRETERO 7018 HO

Rozmiar produktu: 1/8" (3.2 mm)

Inne sposoby identyfikacji

Nr karty 200000021947

charakterystyki (SDS):

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zidentyfikowane zastosowania: SMAW (spawanie łukowe ręczne elektrodą otuloną)

Zastosowania odradzane: Nieznany. Przed użyciem tego produktu należy zapoznać się z niniejszą Kartą

Bezpieczeństwa.

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Informacje o producencie/importerze/dostawcy/dystrybutorze

Nazwa Lincoln Soldaduras de Colombia Ltda.

przedsiębiorstwa:

Adres: Calle 6a # 33-23

Bogota D.C. CP 111611

Colombia

Telefon: +57 (1) 364 88 00

Osoba kontaktowa: Karty bezpieczeństwa: www.lincolnelectric.com/sds

Informacje dotyczące bezpieczeństwa w procesie spawania łukowego:

www.lincolnelectric.com/safety

Nazwa Lincoln Electric Europe B.V.

przedsiębiorstwa:

Adres: Nieuwe Dukenburgseweg 20

Nijmegen 6534AD The Netherlands

Telefon: +31 243 522 911

Osoba kontaktowa: Karty bezpieczeństwa: www.lincolnelectric.com/sds

Informacje dotyczące bezpieczeństwa w procesie spawania łukowego:

www.lincolnelectric.com/safety

1.4 Numer telefonu alarmowego:

USA/Kanada/Meksyk +1 (888) 609-1762 Americas/Europa +1 (216) 383-8962 Asia Pacific +1 (216) 383-8966 Bliski Wschód/Afryka +1 (216) 383-8969

3E Spółka kod dostępu: 333988

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Produkt nie został sklasyfikowany jako niebezpieczny, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Klasyfikacja zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1272/2008, z późniejszymi zmianami.

Nie sklasyfikowane jako niebezpieczne, zgodnie z obowiązującymi kryteriami klasyfikacji zagrożeń GHS.

2.2 Elementy oznakowania

Nie dotyczy

Informacje uzupełniające na etykiecie

EUH210: Karta charakterystyki dostępna na żadanie.

2.3 Inne zagrożenia

Porażenie prądem elektrycznym może spowodować śmierć. W wymienionych niżej przypadkach takich jak: spawanie w pomieszczeniach wilgotnych; gdy spawacz ma na sobie mokrą odzież; praca na konstrukcjach metalowych; spawanie w pozycjach wymuszonych i w ciasnych pomieszczeniach; gdy istnieje wysokie ryzyko nieuniknionego lub przypadkowego kontaktu z materiałem spawanym – należy użyć następującego sprzętu: półautomatyczna spawarka DC, spawarka do ręcznego spawania elektrodami otulonymi DC lub spawarka AC z regulacją napięcia spawania.

Łuk elektryczny jest źródłem promieniowania, które może uszkodzić oczy i poparzyć skórę. Spawanie łukowe i powstające przy tym iskry mogą zapalić łatwopalne materiały. Nadmierna ekspozycja na dymy i gazy spawalnicze może być niebezpieczna. Przed użyciem produktu przeczytaj ze zrozumieniem instrukcję użytkowania i kartę bezpieczeństwa produktu oraz zwróć uwagę na naklejki ostrzegawcze. Patrz rozdział 8.

Substancje powstające w warunkach stosowania:

Dym spawalniczy powstały w procesie spawania może zawierać metale, wchodzące w skład elektrody i/lub ich tlenki, jak również cząstki stałe lub składniki materiału spawanego oraz jego pokrycia, nie wymienione poniżej.

Nazwa chemiczna	Nr CAS
Dwutlenek węgla	124-38-9
Tlenek węgla	630-08-0
Dwutlenek azotu	10102-44-0
Ozon	10028-15-6
Mangan	7439-96-5
Fluorki (jak F)	16984-48-8

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

Składniki niebezpieczne, podlegające zgłoszeniu.

3.2 Mieszaniny

Nazwa chemiczna	Stężenie	Nr CAS	Nr WE.	Klasyfikacja	_	Nr rejestracyjny według REACH
Żelazo	50 - <100%	7439-89-6	231-096-4	Nie sklasyfikowano		01-2119462838-24;
dwutlenku tytanu (występująca	5 - <10%	13463-67-7	236-675-5	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

naturalnie)						
Wapień	5 - <10%	1317-65-3	215-279-6	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.
dwutlenku tytanu (syntetyczny)	1 - <5%	13463-67-7	236-675-5	Carc.: 2: H351;	#	01-2119489379-17;
Mangan	1 - <5%	7439-96-5	231-105-1	Nie sklasyfikowano	#	01-2119449803-34;
Calcium fluoride (naturally occurring)	1 - <5%	7789-75-5	232-188-7	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.
Skaleń	1 - <5%	68476-25-5	270-666-7	Nie sklasyfikowano		Brak danych.
Tlenek glinu	1 - <5%	1344-28-1	215-691-6	Nie sklasyfikowano	#	01-2119529248-35;
krzemian sodu	1 - <5%	1344-09-8	215-687-4	Met. Corr.: 1: H290; Skin Corr.: 1A: H314; Eye Dam.: 1: H318; STOT SE: 3: H335; STOT RE: 1: H372;		01-2119448725-31;
krzemian potasu	1 - <5%	1312-76-1	215-199-1	Eye Irrit.: 2: H319; Skin Corr.: 2: H315;		01-2119456888-17;
Krzem	0,1 - <1%	7440-21-3	231-130-8	Nie sklasyfikowano	#	01-2119480401-47;
karboksymetylocelulo zy, sól sodową	0,1 - <1%	9004-32-4		Nie sklasyfikowano		Brak danych.
Kwarc	0,1 - <1%	14808-60-7	238-878-4	STOT RE: 1: H372;	#	Brak danych.
tlenek potasu	0,1 - <1%	12136-45-7	235-227-6	Skin Corr.: 1B: H314; Eye Dam.: 1: H318;		01-2120109032-77;
Tlenek żelaza	0,1 - <1%	1309-37-1	215-168-2	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.
dwutlenek krzemu (amorficzny)	0,1 - <1%	7631-86-9	231-545-4	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.
tlenek cyrkonu	0,1 - <1%	1314-23-4	215-227-2	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.
magnezyt	0,1 - <1%	546-93-0	208-915-9	Nie sklasyfikowano	#	Brak danych.

^{*} Wszystkie stężenia podawane są w postaci procentów wagowych, chyba że składnik jest gazem. Stężenia gazów podawane są w procentach objętościowych.

CLP: Rozporządzenie Nr 1272/2008.

Pełny tekst wszystkich zwrotów H podano w punkcie 16.

Komentarze o Składzie:

Określenie "Niebezpieczne składniki" należy interpretować jako termin dotyczący standardów komunikowania o zagrożeniach i niekoniecznie oznacza on istnienie zagrożenia związanego z procesem spawania. Produkt może zawierać dodatkowe składniki, inne niż niebezpieczne, lub może wytwarzać dodatkowe związki podczas jego używania. Dodatkowe informacje dostępne są w rodziałach 2 i 8.

[#] Niniejsza substancja posiada progi narażenia dla miejsca pracy.

^{##} This substance is listed as SVHC

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1 Opis środków pierwszej pomocy

Wdychanie:

W przypadku trudności z oddychaniem należy przenieść poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku zatrzymania oddechu, należy wykonać sztuczne oddychanie i natychmiast wezwać pomoc medyczną.

Kontakt ze skórą:

Zdjąć skażoną odzież i przemyć skórę wodą z mydłem. W przypadku zaczerwienionej skóry, wystąpienia pęcherzy lub śladów oparzeń termicznych, natychmiast wezwać pomoc medyczną.

Kontakt z oczami:

Jeżeli oczy zostały narażone na pył lub dym z tego produktu, należy je obficie przepłukać czystą, letnią wodą, zanim poszkodowany zostanie przetransportowany do odpowiedniej placówki medycznej. Należy nie dopuszczać do pocierania lub zaciskania oczu przez poszkodowanego.

Natychmiast wezwać pomoc medyczną.

Promieniowanie łuku spawalniczego może uszkodzić wzrok. W przypadku narażenia wzroku na promieniowanie łuku, należy przenieść poszkodowanego do zaciemnionego pomieszczenia, ew. wyjąć soczewki kontaktowe, przykryć oczy miękkim opatrunkiem i pozwolić odpocząć. Uzyskać pomoc medyczną, jeśli objawy uszkodzenia wzroku nie ustąpią.

Spożycie:

Należy unikać kontaktu dłoni, odzieży, żywności i napojów z dymem lub pyłem spawalniczym, co może spowodować przypadkowe spożycie cząstek metalu podczas picia, jedzenia, palenia tytoniu itp. W przypadku spożycia nie wywoływać wymiotów. Skontaktować się z ośrodkiem zatruć. O ile ośrodek zatruć nie doradzi inaczej, wypłukać usta wodą. Jeśli pojawią się objawy zatrucia, należy natychmiast zasięgnąć pomocy lekarskiej.

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia:

Krótkotrwała, silna ekspozycja na dymy i gazy spawalnicze oraz pokrewne może powodować dolegliwości takie jak: gorączka metaliczna, zawroty głowy, nudności, suchość lub podrażnienie nosa, gardła i oczu. Może spotęgować istniejące choroby układu oddechowego (np. astmę i rozedmę płuc).

Długoterminowe (przewlekłe) narażenie na działanie dymów i gazów pochodzących ze spawania i procesów pokrewnych może spowodować pylicę (złogi żelaza w płucach), zapalenie oskrzeli, niekorzystne oddziaływanie na centralny układ nerwowy i płuca. Więcej informacji podano w rozdziale 11.

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Zagrożenia:

Zagrożenia związane ze spawaniem i jego pokrewnych procesów, takich jak lutowanie, lutowanie twarde są złożone i mogą zawierać zagrożeniami fizycznymi i zdrowotnych, takich jak, ale nie ograniczone do porażenia prądem odkształceniem, oparzenia promieniowania (flash, oczy), oparzeniami wskutek wysokiej metalu lub odprysków i potencjalne skutki zdrowotne wynikające z nadmiernej ekspozycji na spaliny, gazy lub pyły potencjalnie generowane podczas korzystania z tego produktu. Patrz rozdział 11, aby uzyskać więcej informacji.

Leczenie:

Leczenie objawowe.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

Ogólne zagrożenia pożarowe:

Jako wysłane, ten produkt jest niepalny. Jednakże spawanie łukowe iskier, jak również otwarty ogień i gorące powierzchnie związane z lutowanie i lutowanie może ulec zapłonowi materiałów palnych i par. Przeczytać i zrozumieć amerykańskie normy krajowej Z49.1, "Bezpieczeństwo podczas spawania, cięcia i procesów alianckich" i Krajowego Stowarzyszenia Ochrony przeciwpożarowe NFPA 51B, «norma dla zapobiegania pożarom podczas spawania, cięcia i innych gorących Praca» przed użyciem tego produktu.

5.1 Środki gaśnicze

Stosowne środki gaśnicze:

W dystrybuowanej postaci, produkt jest niepalny. W przypadku pożaru w

okolicy: użyć odpowiedniego środka gaśniczego.

Niewłaściwe środki

gaśnicze:

Nie gasić pożaru strumieniem wody, gdyż spowoduje to rozprzestrzenienie

się ognia.

5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub

mieszanina:

Łuk spawalniczy lub iskry mogą spowodować zapłon palnych i

łatwopalnych produktów.

5.3 Informacje dla straży pożarnej

Szczególne procedury

gaśnicze:

Stosować normalne procedury gaszenia pożaru i rozważyć zagrożenie ze

strony innych substancji.

Specjalny sprzęt ochronny

dla strażaków:

Wybór sprzętu ochrony oddechowej w przypadku pożaru: stosować się do ogólnych wskazówek bezpieczeństwa stosowanych przez zakład pracy. W warunkach pożarowych stosować urządzenia oddechowe z własnym obiegiem powietrza i odzież ochronną pokrywającą całe ciało.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych:

Jeśli powietrze jest zanieczyszczone pyłem i/lub dymem spawalniczym należy zastosować odpowiednie rozwiązanie techniczne zapewniające ochronę personelu przed nadmierną ekspozycją. Patrz zalecenia w rozdziale 8.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska: Unikać uwolnienia do środowiska. Zapobiegać dalszemu wyciekowi lub rozlaniu jeżeli to bezpieczne. Nie zanieczyszczać źródeł wody ani kanalizacji. Inspektor ochrony środowiska musi być poinformowany o wszystkich poważniejszych uwolnieniach.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia: Zebrać piaskiem albo innym obojętnym materiałem chłonnym. Zatrzymać wypływ materiału, jeżeli można to zrobić bez ryzyka. Powstałe wycieki należy usunąć natychmiast, stosując sprzęt ochrony osobistej i zachowując środki ostrożności, opisane w rozdziale 8. Należy zapobiegać powstawaniu zapylenia oraz przedostaniu się produktu do kanalizacji, kanałów

ściekowych i źródeł wody. Patrz zalecenia dotyczące utylizacji, opisane w

rozdziale 13.

6.4 Odniesienia do innych sekcji:

Dalsze specyfikacje, patrz sekcja 8 karty charakterystyki.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie:

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania:

Należy zapobiegać powstawaniu zapylenia. W miejscach powstawania pyłów należy zapewnić odpowiednią wentylację wyciągową.

Przeczytaj ze zrozumieniem instrukcję użytkowania produktu oraz zwróć uwagę na naklejki ostrzegawcze. Patrz publikacje na stronie internetowej www.lincolnelectric.com/safety. Zapoznaj się z normą amerykańską Z49.1, "Bezpieczeństwo w procesach spawania, cięcia i procesach pokrewnych" wydaną przez Amerykańskie Towarzystwo Spawalnicze, http://pubs.aws.org oraz OSHA Publication 2206 (29CFR1910), U.S. Government Printing Office, www.gpo.gov.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności:

Przechowywać w suchym miejscu, w zamkniętym oryginalnym pojemniku. Przechowywać zgodnie z przepisami miejscowymi/regionalnymi/krajowymi. Nie przechowywać razem z materiałami niezgodnymi.

7.3 Szczególne zastosowanie(-

Brak danych.

a) końcowe:

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1 Parametry dotyczące kontroli

MAC, PEL, NDS i inne wartości graniczne ekspozycji mogą się różnić zależnie od elementu i formy - jak na kraj. Wszystkie wartości dla poszczególnych krajów nie są wymienione. Jeśli nie dopuszczalne wartości narażenia zawodowego są wymienione poniżej, lokalny organ może nadal mają zastosowanie wartości. Zapoznaj się z lokalnymi lub krajowymi wartościami granicznymi ekspozycji.

Parametry dotyczące kontroli

Dopuszczalne Wartości Narażenia Zawodowego: EU & Great Britain

Identyczność Chemiczna	Rodzaj	Wartości Dopuszczalnych Dawek	Źródło
dwutlenku tytanu (występująca naturalnie) - wziewna	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
dwutlenku tytanu (występująca naturalnie) - Respirabilna.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Wapień - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Wapień - Pył respirabilny.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Wapień - Respirabilna.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Wapień - wziewna	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
dwutlenku tytanu (syntetyczny) - wziewna	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
dwutlenku tytanu (syntetyczny) - Respirabilna.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Mangan - Frakcja respirabilna jak Mn	TWA	0,05 mg/m3	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG,

Wersja: 1.0 Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

(Mangan)			2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (02 2017)
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego jak Mn (Mangan)	TWA	0,2 mg/m3	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (02 2017)
Mangan - Frakcja respirabilna.	TWA	0,050 mg/m3	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami (2014)
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego.	TWA	0,200 mg/m3	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami (2014)
Mangan - Frakcja respirabilna jak Mn (Mangan)	TWA	0,05 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (08 2018)
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego jak Mn (Mangan)	TWA	0,2 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (08 2018)
Calcium fluoride (naturally occurring) - jak F (Fluor)	TWA	2,5 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Calcium fluoride (naturally occurring)	TWA	2,5 mg/m3	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami (2014)
Tlenek glinu - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Tlenek glinu - Pył respirabilny.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Krzem - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Krzem - Pył respirabilny.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Kwarc - Respirabilna.	TWA	0,1 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Kwarc - Frakcja respirabilna i pył	TWA	0,1 mg/m3	UE. NDS-y, Dyrektywa 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwór (12 2017)
Tlenek żelaza - Respirabilna.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Tlenek żelaza - wziewna	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
Tlenek żelaza - Wyziew jak Fe (Żelazo)	TWA	5 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
	STEL	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
dwutlenek krzemu (amorficzny) - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	6 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
dwutlenek krzemu (amorficzny) - Pył respirabilny.	TWA	2,4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
dwutlenek krzemu (amorficzny) - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
dwutlenek krzemu (amorficzny) - Pył respirabilny.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
dwutlenek krzemu (amorficzny) - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	6 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
dwutlenek krzemu (amorficzny) - Pył respirabilny.	TWA	2,4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

tlenek cyrkonu - jak Cd (Kadm)	TWA	5 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne steżenia (Wels) (2007)
(radin)	STEL	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
tlenek cyrkonu - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
tlenek cyrkonu - Pył respirabilny.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (01 2020)
magnezyt - możliwy do wchłonięcia pył	TWA	10 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)
magnezyt - Pył respirabilny.	TWA	4 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (2007)

Wartości Graniczne dla Działania Biologicznego.: EU & Great Britain

Żadnemu ze składników nie przypisano limitów ekspozycji.

Wartości Graniczne dla Działania Biologicznego.: ACGIH

Żadnemu ze składników nie przypisano limitów ekspozycji.

Dodatkowe wartości narażenia w warunkach stosowania: EU & Great Britain

Identyczność Chemiczna	Dawek		Źródło
Dwutlenek węgla	TWA	5.000 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
	TWA	5.000 CzM	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
	STEL	15.000 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
Tlenek węgla	STEL	100 CzM	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
	TWA	20 CzM	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
	STEL	100 CzM	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami
	TWA	20 CzM	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami
	STEL	200 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
	TWA	30 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
	STEL	100 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
	TWA	20 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
	TWA	30 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (Data ważności tego limitu: 21 sierpień 2023)
	STEL	200 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels) (Data ważności tego limitu: 21 sierpień 2023)
	TWA	20 CzM	UE. NDS-y, Dyrektywa 2004/37/WE w sprawie

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

			ochrony pracowników przed zagrożeniem
			dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwór
	STEL	100 CzM	UE. NDS-y, Dyrektywa 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników
			rakótwór
	STEL	117 mg/m3	UE. NDS-y, Dyrektywa 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwór
Dwutlenek azotu	TWA	0,5 CzM	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
	STEL	1 CzM	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
	STEL	1 CzM	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami
	TWA	0,5 CzM	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami
	TWA	0,5 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
	STEL	1 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
Ozon	STEL	0,2 CzM	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
Mangan - Frakcja respirabilna jak Mn (Mangan)	TWA	0,05 mg/m3	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujacy)
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego jak Mn (Mangan)	TWA	0,2 mg/m3	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
Mangan - Frakcja respirabilna.	TWA	0,050 mg/m3	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego.	TWA	0,200 mg/m3	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami
Mangan - Frakcja respirabilna jak Mn (Mangan)	TWA	0,05 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego jak Mn (Mangan)	TWA	0,2 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
Fluorki (jak F) - jak F (Fluor)	TWA	2,5 mg/m3	Brytyjskim EH40 Najwyższe dopuszczalne stężenia (Wels)
Fluorki (jak F)	TWA	2,5 mg/m3	UE. Ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w dyrektywach 91/322/EWG, 2000/39/WE, 2006/15/WE, 2009/161/UE (Wskazujący)
	TWA	2,5 mg/m3	UE. Wartości Komitetu naukowego ds. dopuszczalnych norm narażenia zawodowego (SCOELs), Komisja Europejska - SCOEL, ze zmianami

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Dodatkowe wartości narażenia w warunkach stosowania: USA

Identyczność Chemiczna	Rodzaj Wartości Dopuszczalnych Dawek			Źródło
Dwutlenek węgla	TWA	5.000 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (12 2010)
	STEL	30.000 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (12 2010)
	PEL	5.000 CzM	9.000 mg/m3	Amerykańskie Z-1 Tabela OSHA Ograniczenia zanieczyszczeń powietrza (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Tlenek węgla	TWA	25 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (12 2010)
	PEL	50 CzM	55 mg/m3	Amerykańskie Z-1 Tabela OSHA Ograniczenia zanieczyszczeń powietrza (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Dwutlenek azotu	TWA	0,2 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (02 2012)
	Ceiling	5 CzM	9 mg/m3	Amerykańskie Z-1 Tabela OSHA Ograniczenia zanieczyszczeń powietrza (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Ozon	PEL	0,1 CzM	0,2 mg/m3	Amerykańskie Z-1 Tabela OSHA Ograniczenia zanieczyszczeń powietrza (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
	TWA	0,05 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (03 2014)
	TWA	0,10 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (03 2014)
	TWA	0,08 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (03 2014)
	TWA	0,20 CzM		Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (02 2020)
Mangan - Wyziew jak Mn (Mangan)	Ceiling		5 mg/m3	Amerykańskie Z-1 Tabela OSHA Ograniczenia zanieczyszczeń powietrza (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Mangan - Frakcja pyłu całkowitego jak Mn (Mangan)	TWA		0,1 mg/m3	Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (03 2014)
Mangan - Frakcja respirabilna jak Mn (Mangan)	TWA		0,02 mg/m3	Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (03 2014)
Fluorki (jak F) - jak F (Fluor)	TWA		2,5 mg/m3	Wartości graniczne USA ACGIH Threshold (12 2010)
	PEL		2,5 mg/m3	Amerykańskie Z-1 Tabela OSHA Ograniczenia zanieczyszczeń powietrza (29 CFR 1910.1000) (02 2006)
Fluorki (jak F) - Pył.	TWA		2,5 mg/m3	USA OSHA Tabela Z-2 (29 CFR 1910.1000) (02 2006)

8.2 Kontrola narażenia Stosowne Techniczne Środki Kontroli

Wentylacja: Użyj wystarczającą wentylację i miejscowe wyciągi u źródła łuku, płomień lub ciepła, aby utrzymać opary i gazy ze strefy oddychania pracownika i ogólnej powierzchni. Przeszkolenie operatora, aby utrzymać głowę z oparów. Utrzymać ekspozycję na jak najniższym poziomie.

Indywidualne środki ochrony takie jak osobiste wyposażenie ochronne Informacje ogólne: Zalecenia dot. narażenia na czynniki szł

Zalecenia dot. narażenia na czynniki szkodliwe: Aby zredukować nadmierne narażenie na czynniki szkodliwe, należy stosować odpowiednią wentylację i nosić odzież ochronną (PPE). Nadmierne narażenie na czynniki szkodliwe odnosi się do przekraczania właściwych limitów lokalnych, wartości progowych (TLVs) określonych przez Amerykańską

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Konferencję Rządowych Higienistów Przemysłowych (ACGIH) czy dopuszczalne poziomy narażenia (PELs) określone przez Organizację do spraw Administrowania Zdrowiem i Bezpieczeństwem w miejscu pracy (OSHA). Poziomy narażenia na czynniki szkodliwe powinny być określane poprzez odpowiednią ocenę higieny przemysłowej. Dopóki nie potwierdzono, że poziomy narażenia są poniżej właściwych limitów lokalnych, wartości progowych (TLVs) lub dopuszczalnych poziomów narażenia (PELs), w zależności od tego, które są niższe, należy użyć respiratora. Bez tych kontroli może nastąpić nadmierne narażenie na jedna lub więcej substancji, znajdujących się m.in. w oparach lub w powietrzu, skutkując ewentualnym zagrożeniem zdrowia. Według Amerykańskiej Konferencji Rzadowych Higienistów Przemysłowych (ACGIH), wartości progowe (TLVs) i biologiczne wskaźniki narażenia na czynniki szkodliwe (BEIs) "przedstawiają warunki, na które według ACGIH mogą być stale narażeni prawie wszyscy pracownicy bez niekorzystnych skutków dla zdrowia". Amerykańska Konferencja Rządowych Higienistów Przemysłowych (ACGIH) oświadcza, że wartości progowych (TLVs) i średniej ważonej w czasie (TWA) powinno używać się jako wskazówek w kontroli zagrożeń dla zdrowia, a nie do określania granicy pomiędzy bezpiecznym a niebezpiecznym poziomem narażenia na czynniki szkodliwe. W sekcji 10 znajdują się informacje dot. substancji, które potencjalnie moga stwarzać zagrożenia dla zdrowia. Spawalniczych i materiały sa połaczone może zawierać chrom w niezamierzony pierwiastka śladowego. Materiały, które zawierają chrom, może powodować pewne ilości sześciowartościowego chromu (CrVI) i inne zwiazki chromu jako produkt uboczny w oparach. 2018, Konferencja amerykański rządowej przemysłowej Higienistek (ACGIH) obniżył Wartość progowa (NDS) do sześciowartościowego chromu od 50 mikrogramów na metr sześcienny powietrza (50 ug / m) 0,2 ug / m. W tych nowych limitów ekspozycje CrVI na lub powyżej TLV może być możliwe w przypadku, gdy odpowiednia wentylacja nie jest przewidziane. Związki chromu sześciowartościowego są na listach IARC i NTP jako stwarzające ryzyko raka płuc i raka zatok. Stanowisko pracy warunki wyjatkowe i spawania ekspozycji dymu poziomy różnić. Oceny narażenia w miejscu pracy muszą być przeprowadzone przez wykwalifikowany personel, taki jak higienistki przemysłowej, aby ustalić, czy ekspozycje są poniżej obowiązujących limitów oraz zalecenia, gdy to konieczne dla zapobieżenia overexposures.

Ochrona oczu lub twarzy:

Noś kask lub użyć maski na twarz z osłoną obiektywu filtr numerem 12 lub ciemniejszy do otwartych procesów łukowych - albo stosować się do zaleceń określonych w ANSI Z49.1, rozdział 4, na podstawie procesu i ustawień. Nie ma szczególnych zaleceń odcień Obiektyw łukiem krytym lub procesów elektrożużlowych. Tarcza innym poprzez zapewnienie odpowiednich ekranów i gogle flash.

Środki ochrony skóry Środki ochrony rąk:

Używać rękawic ochronnych. Przy wyborze odpowiednich rękawic należy kierować się zaleceniami dostawcy.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Inne: Odzież ochronna: Należy nosić dłonie, głowę i ochronę ciała, aby zapobiec

obrażeniom powodowanym przez promieniowanie, otwarty ogień, gorące powierzchnie, iskry i porażenie prądem. Zobacz Z49.1. Co najmniej obejmuje to rękawice spawacza i ochronną osłonę twarzy podczas spawania, i może obejmować ochraniacze na ramię, fartuchy, czapki, ochraniacze na ramiona, a także ciemne, znaczne ubrania podczas spawania, lutowania i lutowania. Nosić suche rękawiczki wolne od dziur lub rozdarć. Należy przeszkolić operatora, aby nie dopuścić do kontaktu elektrycznie aktywnych części lub elektrod ze skórą. . . lub ubranie lub

rękawiczki, jeśli są mokre. Zaizoluj się od obrabianego przedmiotu i podłoża za pomocą suchej sklejki, maty gumowej lub innej suchej izolacji.

Ochrona dróg
Należy trzymać głowę z daleka od dymów spawalniczych. Używać odpowiedniej wentylacji pomieszczeń i miejscowych wyciągów

wentylacyjnych dla skutecznej ewakuacji dymów i gazów spawalniczych z bezpośredniej strefy oddychania i ogólnej przestrzeni pomieszczenia. Zaleca się używanie certyfikowanego respiratora spawalniczego, chyba że stopień narażenia na dym spawalniczy jest dużo niższy od dopuszczalnych

limitów.

Higieniczne środki ostrożności:

Nie jeść, nie pić i nie palić podczas pracy z preparatem. Należy zawsze przestrzegać prawidłowej higieny osobistej, typu mycie po kontakcie z materiałem i przed jedzeniem, piciem i/lub paleniem. Regularnie należy prać ubranie robocze i myć sprzet ochronny, aby usunać z nich

zanieczyszczenia. Ustalenie składu i ilości dymów i gazów spawalniczych można przeprowadzić na bazie próbki powietrza, pobranego z wnętrza

przyłbicy spawalniczej lub obszaru oddychania spawacza. Jeśli

dopuszczalne parametry zostały przekroczone, należy poprawić wentylację.

Patrz normy ANSI / AWS F1.1, F1.2, F1.3 i F1.5, dostępne na stronie

Amerykańskiego Towarzystwa Spawalniczego: www.aws.org.

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Postać fizyczna: Pret stalowy pokryty warstwa topnika

Stan skupienia:StałyForma:Stały

Kolor: Brak danych. Zapach: Brak danych. Próg zapachu: Brak danych. pH: Brak danych. Temperatura topnienia: Brak danych. Temperatura wrzenia: Brak danych. Temperatura zapłonu: Brak danych. Szybkość parowania: Brak danych. Palność (ciała stałego, gazu): Brak danych. Granica palności - górna (%): Brak danych. Granica palności – dolna(%): Brak danych. Prężność par: Brak danych.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Gęstość względna par:Brak danych.Gęstość:Brak danych.Gęstość względna:Brak danych.

Rozpuszczalność

Rozpuszczalność w wodzie: Brak danych.
Rozpuszczalność (w innych Brak danych.

rozpuszczalnikach):

Współczynnik podziału (n-oktanol/woda):

Temperatura samozapłonu:
Brak danych.

9.2 Inne informacje

Zawartość VOC: Brak danych.

Gęstość usypowa:Brak danych.Granica wybuchu pyłu, górna:Brak danych.Granica wybuchu pyłu, dolna:Brak danych.

Opis wybuchowości pyłu numer Kst

(wskaźnika deflagracji pyłu):

Brak danych.

Minimalna energia zapłonu:Brak danych.Minimalna temperatura zapłonu:Brak danych.Korozja metalu:Brak danych.

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1 Reaktywność: W normalnych warunkach stosowania, magazynowania i transportu,

produkt jest obojętny chemicznie (nie wchodzi w reakcje).

10.2 Stabilność chemiczna: Substancja jest stabilna w normalnych warunkach.

10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji:

W normalnych warunkach – żadnych.

10.4 Warunki, których należy

unikać:

Unikać wysokich temperatur lub zanieczyszczenia.

10.5 Materiały niezgodne: Mocne kwasy. Środki silnie utleniające. Mocne zasady

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu:

Dymy i gazy pochodzące z procesu spawania lub pokrewnych nie są łatwe do sklasyfikowania. Na ich skład oraz ilość ma wpływ rodzaj spawanego materiału, zastosowanego procesu i procedury oraz elektrod. Inne czynniki, mające wpływ na ekspozycję spawacza na dymy to: pokrycie materiału spawanego (malowanie, platerowanie czy galwanizacja), liczba spawarek i wielkość obszaru roboczego, jakość i wydajność systemu wentylacyjnego, pozycja głowy spawacza i jej odległość od wysięgnika wentylacyjnego oraz obecność zanieczyszczeń w atmosferze (np. oparów węglowodorów chlorowanych, pochodzących z czyszczenia lub odtłuszczania).

W trakcie spawania na skutek procesu rozkładu otuliny elektrody powstają dymy i gazy, których skład i udział procentowy substancji może się różnić od tych, które podano w rozdziale 3. Produkty rozkładu składają się z produktów pochodzących z parowania, zachodzących reakcji chemicznych lub utleniania materiałów, przedstawionych w rozdziale 3 oraz z produktów pochodzących z metalu spawanego i jego powłoki, itp., jak opisano powyżej. W czasie spawania łukowego powstają tlenki żelaza, manganu i innych metali, obecnych w elektrodzie lub materiale spawanym. Związki zawierające sześciowartościowy chrom mogą być składnikiem dymu, pochodzącego od materiałów zawierających chrom. Fluorki w postaci gazowej i cząstek stałych mogą być składnikiem dymu, pochodzącego od materiałów zawierających fluor. W wyniku reakcji gazowych powstają tlenek węgla i dwutlenek węgla. Efektem promieniowania łukowego jest ozon i tlenki azotu.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

Informacje ogólne:

Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem (International Agency for Research on Cancer, IARC) ustaliła, że opary oraz promieniowanie ultrafioletowe powstające przy spawaniu mają działanie rakotwórcze na ludzi (grupa 1). Zdaniem IARC opary powstające przy spawaniu powodują nowotwór płuc, zaobserwowano także związek z nowotworem nerek. IARC twierdzi także, że promieniowanie ultrafioletowe powstające przy spawaniu powoduje czerniaka oka. IARC wskazuje na bliskie powiązania ze spawaniem takich procesów, jak żłobienie, lutowanie twarde, cięcie łukiem węglowym, cięcie łukiem plazmowym i lutowanie miękkie. Przed rozpoczęciem korzystania z produktu należy przeczytać ze zrozumieniem instrukcje producenta, karty charakterystyki substancji i etykiety ostrzegawcze.

Informacje dotyczące prawdopodobnych dróg narażenia

Wdychanie: Podczas prac spawalniczych na największe ryzyko utraty zdrowia narażone

są drogi oddechowe. Patrz sprawozdanie w rozdziale 11.

Kontakt ze skórą: Promieniowanie pochodzące z łuku elektrycznego może poparzyć skórę.

Zanotowano przypadki raka skóry.

Kontakt z oczami: Promieniowanie pochodzące z łuku elektrycznego może uszkodzić wzrok.

Spożycie: Nie są znane przypadki zagrożenia zdrowia na skutek połknięcia lub przy

normalnym użytkowaniu.

Objawy związane z właściwościami fizycznymi, chemicznymi i toksykologicznymi

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Wdychanie: Podczas właściwego użytkowania elektrody spawalniczej układ oddechowy

nie powinien być narażony na pyły krzemionki krystalicznej. Długotrwałe oddychanie powietrzem zawierającym krzemionke krystaliczna jest uważane za przyczyne powstawania krzemicy, bedacej postępujacym zwłóknieniem ogniskowym płuc, które może prowadzić do kalectwa i śmierci. Krzemionka krystaliczna została zaklasyfikowana przez IARC (Miedzynarodowa Agencje Badań nad Nowotworami) oraz przez agencje NTP (Narodowy Program Toksykologii) jako potwierdzony czynnik rakotwórczy dla ludzi. Uwaga: wszystkie władze regionalne nie używać tych samych kryteriów przypisywania rakotwórczych klasyfikacji chemikaliów. Na przykład Unii Europejskiej (EU) CLP nie wymaga klasyfikacji krystaliczna krzemionke jak rakotwórczości zwiazku. Krótkotrwała, silna ekspozycja na dymy i gazy spawalnicze oraz pokrewne może powodować dolegliwości takie jak: gorączka metaliczna, zawroty głowy, nudności, suchość lub podrażnienie nosa, gardła i oczu. Może spotęgować istniejące choroby układu oddechowego (np. astmę i rozedmę płuc). Długotrwała, przewlekła ekspozycja na dymy i gazy spawalnicze oraz

pokrewne może prowadzić do żelazicy (złogi żelaza w płucach), uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, zapalenie oskrzeli i innych

chorób układu oddechowego.

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Toksyczność ostra (wymienić wszystkie możliwe drogi narażenia)

Połknięcie

Produkt: Nie sklasyfikowano
Wymieniona substancja/wymienione substancje:
Żelazo LD 50 (Szczur): 98,6 g/kg

Wapień LD 50 (Szczur): 6.450 mg/kg Calcium fluoride LD 50 (Szczur): 4.250 mg/kg

(naturally occurring)

krzemian sodu LD 50 (Szczur): 1,1 g/kg karboksymetylocelulozy, LD 50 (Szczur): 2.700 mg/kg

sól sodową

Kontakt ze skóra

Produkt: Nie sklasyfikowano

Wdychanie

Produkt: Nie sklasyfikowano **Wymieniona substancja/wymienione substancje:**

karboksymetylocelulozy, LC 50 (Szczur, 4 h): 5.800 mg/m3

sól sodową

Toksyczność dla dawki powtarzalnej

Produkt: Nie sklasyfikowano

Działanie żrące/drażniące na skórę

Produkt: Nie sklasyfikowano

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy

Produkt: Nie sklasyfikowano

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę
Produkt:
Nie sklasyfikowano

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Rakotwórczość

Produkt: Promieniowanie łuku elektrycznego: zanotowano przypadki raka skóry.

IARC. Monografie dotyczące oceny zagrożenia rakiem dla ludzi:

Wymieniona substancja/wymienione substancje:

dwutlenku tytanu Ocena ogólna: 2B. Możliwym jest, iż jest rakotwórczy dla ludzi.

(występująca naturalnie)

dwutlenku tytanu Ocena ogólna: 2B. Możliwym jest, iż jest rakotwórczy dla ludzi.

(syntetyczny)

Calcium fluoride Ocena ogólna: 3. Nie podlega klasyfikacji jako czynnik rakotwórczy dla

(naturally occurring) ludzi.

Kwarc Ocena ogólna: 1. Rakotwórczy dla ludzi.

Tlenek żelaza Ocena ogólna: 3. Nie podlega klasyfikacji jako czynnik rakotwórczy dla

ludzi.

dwutlenek krzemu Ocena ogólna: 3. Nie podlega klasyfikacji jako czynnik rakotwórczy dla

(amorficzny) ludzi.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

In vitro

Produkt: Nie sklasyfikowano

In vivo

Produkt: Nie sklasyfikowano

Szkodliwe działanie na rozrodczość

Produkt: Nie sklasyfikowano

Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe

Produkt: Nie sklasyfikowano

Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzalne

Produkt: Nie sklasyfikowano

Zagrożenie spowodowane aspiracja

Produkt: Nie sklasyfikowano

11.2 Informacje o innych zagrożeniach

Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Produkt: Ta substancja/mieszanina nie zawiera składników uważanych za

posiadające właściwości endokrynne, zgodnie z art. 57 (f)

rozporządzenia REACH lub rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/2100 lub rozporządzenia Komisji (UE) 2018/605 na poziomie 0,1%

lub wyższym.;

Inne informacje

Produkt: Polimery organiczne mogą być stosowane do wytwarzania różnych

materiałów spawalniczych. Kontakt z produktami ubocznymi ich rozkładu może prowadzić do choroby zwanej gorączką polimerową. Choroba pojawia się zwykle w ciągu 4 do 8 godzin od momentu kontaktu.

Towarzyszą jej objawy grypopodobne, w tym łagodne podrażnienie płuc z lub bez wzrostu temperatury ciała. Symptomem choroby może być podwyższona liczba białych krwinek. Ustąpienie objawów następuje

szybko, zwykle w czasie krótszym niż 48 godzin.;

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Objawy związane z właściwościami fizycznymi, chemicznymi i toksykologicznymi w warunkach stosowania

Wdychanie:

Wymieniona substancja/wymienione substancje:

Mangan Nadmierna ekspozycja na dymy spawalnicze zawierające mangan może

negatywnie wpływać na mózg i centralny układ nerwowy, powodując zaburzenia koordynacji, trudności w mówieniu, drżenie ramion lub nóg.

Skutki te mogą być nieodwracalne.

Dodatkowe informacje toksykologiczne w warunkach stosowania:

Toksyczność ostra

Połknięcie

Wymieniona substancja/wymienione substancje:

Fluorki (jak F) LD 50 (Szczur): 4.250 mg/kg

Wdychanie

Wymieniona substancja/wymienione substancje:

Dwutlenek węgla

Tlenek węgla

Dwutlenek azotu

Ozon

LC Lo (Człowiek, 5 min): 90000 CzM

LC 50 (Szczur, 4 h): 1300 CzM

LC 50 (Szczur, 4 h): 88 CzM

LC Lo (Człowiek, 30 min): 50 CzM

Pozostałe działania:

Wymieniona substancja/wymienione substancje:

Dwutlenek wegla Zamartwica

Tlenek węgla Carboxyhemoglobinemia

Dwutlenek azotu Dolna podrażnienie dróg oddechowych

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

12.1 Ekotoksyczność

Ostre zagrożenie dla środowiska wodnego:

Ryby

Produkt: Nie sklasyfikowano.

Wymieniona substancja/wymienione substancje:
Calcium fluoride LC 50 (96 h): 340 mg/l

(naturally occurring)

krzemian sodu LC 50 (Western mosquitofish (Gambusia affinis), 96 h): 1.800 mg/l

Bezkręgowce Wodne

Produkt: Nie sklasyfikowano. **Wymieniona substancja/wymienione substancje:**

Mangan EC50 (Pchła wodna (Daphnia magna), 48 h): 40 mg/l Calcium fluoride EC50 (Daphnia magna; Daphnia sp., 48 h): 270 mg/l

(naturally occurring)

krzemian sodu EC50 (Pchła wodna (Ceriodaphnia dubia), 48 h): 22,94 - 49,01 mg/l karboksymetylocelulozy, EC50 (Pchła wodna (Ceriodaphnia dubia), 48 h): 46,04 - 165,37 mg/l

sól sodową

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Chroniczne zagrożenie dla środowiska wodnego:

Ryby

Produkt: Nie sklasyfikowano.

Bezkregowce Wodne

Produkt: Nie sklasyfikowano.

Toksyczność dla roślin wodnych

Produkt: Nie sklasyfikowano.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Biodegradacja

Produkt: Brak danych.

12.3 Zdolność do bioakumulacji

Współczynnik Biokoncentracji (BCF)
Produkt: Brak danych.

12.4 Mobilność w glebie: Brak danych.

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB:

Produkt: Brak danych.

12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego:

Produkt: Ta substancja/mieszanina nie zawiera składników uważanych za

posiadające właściwości endokrynne, zgodnie z art. 57 (f)

rozporządzenia REACH lub rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/2100 lub rozporządzenia Komisji (UE) 2018/605 na poziomie 0,1%

lub wyższym.

12.7 Inne szkodliwe skutki działania:

Inne zagrożenia

Produkt: Brak danych.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów

Informacje ogólne: W miarę możliwości należy unikać powstawania odpadów lub ograniczyć je

do minimum. Recykling powinien być przeprowadzony w sposób przyjazny

dla środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odpady nie

nadające się do recyklingu należy usunąć zgodnie z wszystkimi przepisami

federalnymi, stanowymi, prowincjalnymi oraz lokalnymi.

Instrukcje usuwania: Utylizacja niniejszego produktu powinna być przeprowadzona w oparciu

przepisy, dotyczące składowania i używania materiałów niebezpiecznych. Materiały spawalnicze i/lub produkty uboczne z procesów spawalniczych (np. żużel, pyły i in.) mogą zawierać metale ciężkie takie jak bar lub chrom. Przed procesem utylizacji należy wykonać testy na reprezentatywnej

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

próbce produktów, zgodnie z procedurą Toxicity Characteristic Leaching Procedure (TCLP) Agencji Ochrony Środowiska USA (EPA), które wykażą istnienie składników o większym od dopuszczalnego poziomie. Pozbycie się jakiegokolwiek produktu, odpadu, jednorazowego pojemnika lub okładziny powinno zostać przeprowadzone w sposób przyjazny dla środowiska, zgodnie z federalnymi, stanowymi i lokalnymi przepisami.

Zanieczyszczone Opakowanie:

Zawartość/pojemnik usuwać do odpowiedniego zakładu utylizacyjnego zgodnie z obowiązującym prawem i przepisami oraz charakterystyką produktu w chwili usuwania.

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

ADR

14.1 Numer UN lub numer identyfikacyjny ID:

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa NOT DG REGULATED

UN:

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w

transporcie

Klasa: NR
Etykieta(y): Nr zagrożenia (ADR): Kod ograniczeń przejazdu przez

tunele:

14.4 Grupa pakowania: –

Ograniczona ilość Wyłączona ilość

14.5 Substancja zanieczyszczająca Nie

morze

14.6 Szczególne środki ostrożności Żadnych.

dla użytkowników:

ADN

14.1 Numer UN lub numer

identyfikacyjny ID:

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa NOT DG REGULATED

UN:

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w

transporcie

Klasa: NR
Etykieta(y): –
Nr zagrożenia (ADR): –
14.4 Grupa pakowania: –

Ograniczona ilość Wyłączona ilość

14.5 Substancja zanieczyszczająca Nie

morze

14.6 Szczególne środki ostrożności Żadnych.

dla użytkowników:

RID

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

14.1 Numer UN lub numer identyfikacyjny ID:

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa **NOT DG REGULATED**

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w

transporcie

NR Klasa: Etykieta(y): 14.4 Grupa pakowania: Nie

14.5 Substancja zanieczyszczająca

morze

14.6 Szczególne środki ostrożności Żadnych.

dla użytkowników:

IMDG

14.1 Numer UN lub numer

identyfikacyjny ID:

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa NOT DG REGULATED

UN:

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w

transporcie

Klasa: NR Etykieta(y): EmS No.:

14.4 Grupa pakowania:

Ograniczona ilość Wyłączona ilość

14.5 Substancja zanieczyszczająca Nie

morze

14.6 Szczególne środki ostrożności Żadnych.

dla użytkowników:

IATA

14.1 Numer UN lub numer

identyfikacyjny ID:

14.2 Prawidłowa nazwa Przewozowa: **NOT DG REGULATED**

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w

transporcie:

NR Klasa: Etykieta(y):

14.4 Grupa pakowania:

Transport lotniczy wyłącznie samolotem transportowym: Samoloty pasażerskie i

towarowe:

Ograniczona ilość: Wyłączona ilość

14.5 Substancja zanieczyszczająca Nie

morze

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

14.6 Szczególne środki ostrożności

dla użytkowników:

Żadnych.

Transport lotniczy wyłącznie samolotem transportowym:

Dozwolone.

14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL I kodeksem IBC: Nie dotyczy

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny:

Przepisy UE

Rozporządzenie 1005/2009/WE w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, Załącznik I, substancje kontrolowane: żadne

Rozporządzenie 1005/2009/WE w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, Załącznik II, substancje nowe: żadne

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 1907/2006 (REACH), ZAŁĄCZNIK XIV WYKAZ SUBSTANCJI PODLEGAJĄCYCH PROCEDURZE UDZIELANIA ZEZWOLEŃ: żadne

Rozporządzenie (WE) Nr 2019/1021/WE dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych, z późniejszymi zmianami: żadne

Rozporządzenie (UE) nr 649/2012, dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów, Załącznik I, Część 1 z późniejszymi zmianami: żadne

Rozporządzenie (UE) nr 649/2012, dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów, Załącznik I, Część 2 z późniejszymi zmianami: żadne

Rozporządzenie (UE) nr 649/2012, dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów, Załącznik I, Część 3 z późniejszymi zmianami: żadne

Rozporządzenie (UE) nr 649/2012, dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów, Załącznik V, z późniejszymi zmianami: żadne

Lista kandydacka do autoryzacji substancji wzbudzających szczególnie duże obawy (SVHC) EU REACH: żadne

Rozporządzenie (WE) Nr 1907/2006, Załącznik XVII: Ograniczenia dotyczące produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji, preparatów i wyrobów:

Nazwa chemiczna	Nr CAS	Stężenie
dwutlenku tytanu (występująca naturalnie)	13463-67-7	1,0 - 10%
dwutlenku tytanu (syntetyczny)	13463-67-7	1,0 - 10%

Dyrektywa Nr 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy.:

Nazwa chemiczna	Nr CAS	Stężenie
Kwarc	14808-60-7	0,1 - 1,0%

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią:

Nazwa chemiczna	Nr CAS	Stężenie
dwutlenku tytanu (występująca naturalnie)	13463-67-7	1,0 - 10%
dwutlenku tytanu (syntetyczny)	13463-67-7	1,0 - 10%
wanadu	1314-62-1	0 - <0,1%

UE. Dyrektywa 2012/18/UE (SEVESO III) w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, ze zmianami:

Nie dotyczy

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 166/2006 w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, ZAŁĄCZNIK II: Zanieczyszczenia:

Nazwa chemiczna	Nr CAS	Stężenie
Calcium fluoride (naturally occurring)	7789-75-5	1,0 - 10%
tlenek chromu	1308-38-9	0 - <0,1%

Dyrektywa 98/24/WE dotycząca ochrony pracowników przed zagrożeniami odnoszącymi się do środków chemicznych w miejscu pracy:

Nazwa chemiczna	Nr CAS	Stężenie
dwutlenku tytanu (występująca naturalnie)	13463-67-7	1,0 - 10%
dwutlenku tytanu (syntetyczny)	13463-67-7	1,0 - 10%
wanadu	1314-62-1	0 - <0,1%

Przepisy krajowe

Klasa zagrożenia wodnego (WGK):

WGK 3: poważnie zagrażając wody.

TA Luft, Powietrze, Zalecenia Techniczne:

Mangan	Numer 5.2.2 Klasa III, Nieorganicznej substancji pylenia
wanadu	Numer 5.2.2 Klasa III, Nieorganicznej substancji pylenia
tlenek chromu	Numer 5.2.2 Klasa III, Nieorganicznej substancji pyleniaNumer 5.2.2 Klasa III, Nieorganicznej substancji pylenia

Wykaz chorób zawodowych według francuskiego Narodowego Instytutu Badań i Bezpieczeństwa

Wymieniona: 44 bis

44

Α

32

94

66

15.2 Ocena bezpieczeństwa

Nie dokonano oceny bezpieczeństwa chemicznego.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

chemicznego:

Przepisy międzynarodowe

Stan zapasów:	
AU AIICL:	Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych,
DSL:	albo jest zgodna z tym wykazem. Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
NDSL:	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
ONT INV:	Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, albo jest zgodna z tym wykazem.
IECSC:	Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, albo jest zgodna z tym wykazem.
ENCS (JP):	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
ISHL (JP):	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
PHARM (JP):	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
KECI (KR):	Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, albo jest zgodna z tym wykazem.
INSQ:	Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych,
NZIOC:	albo jest zgodna z tym wykazem. Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych,
PICCS (PH):	albo jest zgodna z tym wykazem. Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych,
TCSI:	albo jest zgodna z tym wykazem. Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, albo jest zgodna z tym wykazem.
Lista TSCA:	Substancja znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, albo jest zgodna z tym wykazem.
CH NS:	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
TH ECINL:	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
VN INVL:	Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.
EU INV:	wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie. Przynajmniej jeden ze składników nie figuruje w wykazie lub jest wyłączony z obowiązku umieszczenia w wykazie.

Protokół montrealski

Nie dotyczy

Konwencji Sztokholmskiej

Nie dotyczy

Konwencja rotterdamska

Nie dotyczy

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Protokół z Kioto

Nie dotyczy

SEKCJA 16: Inne informacje

Definicje:

Odniesienia

PBT PBT: trwała, bioakumulatywna i toksyczna substancja. vPvB vPvB: bardzo trwała i bardzo biokumulatywna substancja .

Odniesienia do kluczowej

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH) artykuł 31,

literatury i źródeł danych: załącznik II ze zmianami.

Brzmienie zwrotów określających zagrożenie H w sekcji 2 I 3

H290 Może powodować korozje metali.

H314 Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu .

H315 Działa drażniąco na skórę.

H318 Powoduje poważne uszkodzenie oczu.

H319 Działa drażniąco na oczy.

H335 Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H351 Podejrzewa się, że powoduje raka.

H372 Powoduje uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub

powtarzane narażenie.

Inne informacje: Dodatkowe informacje dostępne po przesłaniu zapytania.

Utworzono: 29.03.2024

Ograniczenie odpowiedzialności:

Firma Lincoln Electric usilnie zachęca każdego użytkownika swoich produktów i odbiorcę niniejszej karty bezpieczeństwa do uważnego jej przestudiowania. Dodatkowe informacje dostępne są na stronie internetowej: www.lincolnelectric.com/safety. W razie potrzeby należy skonsultować się z inspektorem higieny przemysłowej lub innym specjalistą, aby zrozumieć przedstawione informacje, dotyczące ochrony środowiska oraz ochrony pracowników przed potencjalnymi zagrożeniami, związanymi z obsługą lub użytkowaniem tego produktu. Przedstawione informacje są aktualne na dzień, którego data przedstawiona jest powyżej. Jednak nie udzielana jest na to żadna gwarancja, podawana wprost lub w sposób dorozumiany. Ponieważ warunki i metody używania produktu pozostają poza kontrolą firmy Lincoln

Electric, nie ponosi ona żadnej odpowiedzialności, wynikającej z zastosowania tego produktu. Ponadto, wymagania prawne podlegają zmianom i mogą różnić się ze względu na lokalizację. Użycie produktu w zgodzie z obowiązującym prawem krajowym i wszystkimi przepisami

lokalnymi pozostaje w gestii samego użytkownika.

© 2024 Lincoln Global, Inc. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Data aktualizacji: 29.03.2024 Zastępuje wersję z: 29.03.2024

Załącznik do rozszerzonej Karty Charakterystyki (eSDS) Scenariusz narażenia:

Czytaj ze zrozumieniem "Zalecenia dotyczące identyfikacji potencjalnych zagrożeń dla zdrowia i życia, zarządzania ryzykiem oraz dobrych praktyk w zakresie stosowania spawalniczych technologii łączenia metali, stopów metali oraz wszelkiego rodzaju wyrobów metalowych", która jest dostępna u dostawcy oraz na http://european-welding.org/health-safety.

Podczas spawania i lutowania wydzielane są szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego dymy spawalnicze, stanowiące mieszaninę różnorodnych gazów i drobnych frakcji stałych. Stopień zagrożenia zależy od składu chemicznego oraz koncentracji i nasilenia dymów spawalniczych. Bardzo ważnym czynnikiem jest również czas ekspozycji na działanie dymów (okres przebywania w środowisku dymów). Skład chemiczny dymów spawalniczych uzależniony jest od wielu czynników, w tym od stosowanej technologii spawania, rodzaju materiału podstawowego i dodatkowego, przygotowania powierzchni spawanych (elementy pokryte rdzą, resztkami farb i lakierów, czy zaolejone stanowią źródło dodatkowych bardzo niebezpiecznych składników). Biorąc pod uwagę stopień ryzyka i narażania życia ludzi wykonujących prace spawalnicze, systematyczne podejście do oceny zagrożeń jest bardzo ważne i nieodzowne.

Uwzględniając wszystkie aspekty związane z emisją dymów podczas spawania, lutowania lub cięcia metali, zaleca się: (1) zorganizowanie środków kontroli ryzyka poprzez wdrożenie wytycznych bezpiecznego użytkowania wskazanych w niniejszych wytycznych, (2) korzystając z informacji zawartych w kartach charakterystyki wyrobów (Safety Data Sheet) zgodnych z REACH, dostarczonych przez producenta substancji, stopu lub spawalniczych materiałów eksploatacyjnych.

Pracodawca jest zobowiązany do podjęcia wszelkich działań mających w celu ograniczenie i zminimalizowanie szkodliwego działania dymów spawalniczych na zdrowie i życie pracowników, a w szczególności:

- 1. Stosowanie procesów / kombinacji spawalniczych w najniższej możliwej klasie
- 2. Stosowanie takich parametrów spawania, które generują najmniejszą ilość dymów i gazów spawalniczych.
- 3. Wdrożenie odpowiednich środków ochrony zbiorowej (tj. wentylacja ogólna)
- 4. Stosowanie właściwych środków ochrony osobistej przewidzianych do wszelkiego rodzaju prac spawalniczych

Bardzo ważne jest również spełnienie krajowych regulacji w zakresie narażenia zdrowia i życia spawaczy na działanie dymów i gazów spawalniczych.